

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce: **M. T.**, zastoupený Mgr. Martinem Chrástecským, advokátem se sídlem Zlín, U Sokolovny 121, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem Zlín, třída T. Bati 21, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 10. 2012, č. j. 57 A 59/2011 - 103,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 9. 2009, č. j. KUZL-51509/2009, bylo dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto odvolání žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Městského úřadu Valašské Meziříčí (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 8. 7. 2009, č. j. R/D/390/15151/2009/Br, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Tohoto přestupku se měl dopustit tím, že dne 26. 3. 2009 v 10:35 hod. v obci Valašské Meziříčí na ulici Sokolská, ve směru jízdy k místní části

Poličnák, při řízení motorového vozidla držel za jízdy v ruce hovorové zařízení. Tímto jednáním porušil § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Za přestupek mu jako sankce byla podle § 22 odst. 9 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích uložena pokuta ve výši 2000 Kč. Současně mu byla uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč.

[2] Správní orgán I. stupně při svém rozhodování vycházel z výpovědí policistů J. H. a M. P. J. H. před správním orgánem I. stupně vypověděl, že předmětného dne někdy dopoledne přijíždělo stříbrné auto od ul. Sokolská, vjelo na kruhový objezd, jeho řidič již před vjezdem na kruhový objezd držel pravou rukou volant a v levé ruce u ucha stříbrnou krabičku a bylo vidět, že mluví. Když projížděl kolem policistů, ještě telefonoval, když již byl k nim bokem vozidla, podíval se na policisty do boku a „sundal to“. Svědek P. vypověděl, že po ulici Sokolská přijíždělo na kruhový objezd vozidlo zn. Audi, jehož řidič telefonoval, hovorové zařízení držel v levé ruce. Toto hovorové zařízení bylo světlé barvy. Oba policisté uvedli, že po zastavení stěžovatel tvrdil, že je vyloučeno, aby telefonoval přímo přístrojem, když ve vozidle je prokazatelně aktivní hands-free.

[3] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal stěžovatel odvolání. V něm uvedl, že není možné, aby byl viděn s telefonem v ruce, když má ve vozidle instalovanou hands-free sadu, kterou zásadně používá. Namítl, že ze vzdálenosti 15 - 20 metrů, ze které ho měli policisté vidět, nemohlo být rozeznatelné, co, a zda vůbec něco držel v ruce. Žalovaný stěžovatelovo odvolání zamítl, když dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). V žalobě užil obdobnou argumentaci jako v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a navrhl, aby soud provedl rekonstrukci situace, za které měl být spáchán tvrzený přestupek. Krajský soud návrhu na provedení důkazu, jakož ani žalobě samé, nevyhověl, když dospěl k závěru, že v postupu správních orgánů nebylo zjištěno žádné takové pochybení, jež by umožňovalo vyslovit závěr, že nelze jednoznačně určit, která z variant skutkového stavu odpovídá skutečnosti. Naopak potvrdil závěr žalovaného, že hodnověrnějšími se jeví výpovědi policistů než verze předestřená stěžovatelem. Podle krajského soudu nevznikají pochybnosti o tom, že stěžovatel svým jednáním porušil zákon o přestupcích, neboť bylo dostatečně prokázáno, že při řízení vozidla držel v ruce hovorové zařízení, tzn., že svým jednáním porušil zákon o silničním provozu. K stěžovatelem navrhovanému důkazu provedení rekonstrukce na místě samém soud uvedl, že přestupek podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1. zákona o přestupcích patří k těm typům přestupků, jejichž spáchání lze často zjistit pouze vnímáním a pozorováním policistů, případně svědků. Rekonstrukci na místě samém by jistě bylo možné provést, avšak reálně by nemohla přispět k objasnění situace, nelze totiž zopakovat identické místní podmínky spočívající ve stejné světelnosti, počasí, stavu vozidla, rychlosti vozidla apod. Na základě těchto skutečností proto krajský soud konstatoval, že navržený důkaz by nemohl přispět k prokázání, zda vůbec mohli policisté něco vidět, popř. co konkrétně viděli. Uzavřel proto, že žalovaný nepochybil, když zamítl odvolání stěžovatele a žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

pokračování

II.

Shrnutí argumentace obsažené v kasační stížnosti

[5] Proti shora označenému rozsudku krajského soudu podal stěžovatel včasnou kasační stížnost, a to z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Rozsudek napadl v celém jeho rozsahu, a to z důvodů tvrzeného nesprávného posouzení právních otázek krajským soudem, vad řízení před správním orgánem spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit a nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že má za to, že správní orgán I. stupně postupoval v rozporu se zákonem, když skutkový stav zjistil nesprávně a uznal ho vinným z přestupku neprávem. Stěžovatel se neztotožňuje s názorem krajského soudu, že se prokázalo, že se dopustil přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, zejména nesouhlasí s tím, že byl zjištěn skutkový stav věci tak, aby o něm nebylo pochyb.

[7] Správní orgány, ale i krajský soud, dle stěžovatele ve věci rozhodly, aniž by si ověřily stěžovatelem tvrzené skutečnosti, či už ohlédnou vozidla nebo rekonstrukci na místě samém. Uvedl, že dle § 52 odst. 1 ve spojení s § 77 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud má právo dokazováním ujasnit nebo upřesnit, jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán vycházel, přičemž však není vázán důkazními návrhy a může provést i další důkazy k úplnému přezkoumání. Pokud soud nechtěl provádět rekonstrukci na místě samém, mohl využít např. vyšetřovací pokus ke zjištění, zdali je vůbec možné, aby policisté viděli, kde skutečně vozidlo stálo a zda se skutečně jednalo o vozidlo stěžovatele.

[8] Stěžovatel má za to, že krajský soud nemohl mít za prokázané, že skutek, v němž byl shledán přestupek, byl stěžovatelem uskutečněn, neboť nebyly ve správním řízení a následně ani v rámci přezkumu před krajským soudem provedeny žádné další důkazy, které by jeho spáchání prokazovaly, když je soud zamítl, aniž by však odůvodnil, proč tak učinil a ani neprovedl jiný důkaz. S ohledem na tyto skutečnosti proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Stěžovatel se včas podanou kasační stížností (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhá přezkumu rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byl účastníkem (§ 102 s. ř. s.), jeho kasační stížnost splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud v tomto směru proto neshledal žádné důvody pro nepřipustnost kasační stížnosti, nicméně musel taktéž posoudit přípustnost kasační stížnosti dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť v souzené věci již jednou rozhodl - rozsudkem ze dne 12. 5. 2011, č. j. 5 As 42/2010 - 83 (rozhodnutí

Nejvyššího správního soudu uváděná v tomto rozsudku jsou dostupná na internetové adrese www.nssoud.cz).

[11] Dle § 104 odst. 3 s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[12] Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (N 119/37 SbNU 519, dostupný rovněž na internetové adrese nalus.usoud.cz), zajišťuje § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., aby se Nejvyšší správní soud nemusel zabývat znovu věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a to v situaci, kdy se tímto právním názorem soud na nižším stupni řídil. Podrobit takovéto rozhodnutí novému přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti by dle Ústavního soudu „*postrádalo smysl, neboť ve svých důsledcích by v případě připuštění nového přezkumu mohly nastat toliko dvě možné situace. Buď by kasační soud setrval na svém původním názoru, takže by věcné projednání kasační stížnosti nemělo pro stěžovatele žádný význam, nebo by vyslovil právní názor jiný, takže by postupně rozličnými právními názory zcela rozvrátil právní jistotu a popřel princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí.*“

[13] Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura zdejšího soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu (viz kupř. usnesení ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 - 119). Dospěla k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. Námitky opakované kasační stížnosti se proto musí pohybovat v mezích závěrů Nejvyššího správního soudu, které v dané věci vyslovil, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že – zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu napadeného rozhodnutí – řešena být nemohla.

[14] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaná kasační stížnost je ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přípustná, neboť se týká právě otázky, kterou se v předchozím rozhodnutí kasační soud věcně nezabýval (nesprávně zjištěný skutkový stav a nepřezkoumatelné odůvodnění zamítnutí důkazního návrhu stěžovatele) a přistoupil proto k jejímu posouzení.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

III. A.

Skutkový stav věci

[16] Ačkoliv stěžovatel své námitky výslovně podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., z jejich obsahu je patrné, že ve skutečnosti napadá pouze nesprávně zjištěný skutkový stav věci a nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu. Žádná z námitek naopak nesměřuje proti nesprávnému posouzení věci v předchozím řízení. V dalším se proto bude soud zabývat toliko posouzením, zda v projednávané věci jsou dány důvody

pokračování

pro kasaci napadeného rozsudku na základě důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

[17] Nejprve se musel kasační soud zabývat námitkou tvrzené nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu spočívající v tom, že soud dostatečně neodůvodnil zamítnutí stěžovatelem navrhovaného důkazu - rekonstrukce na místě samém [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]; teprve pokud by totiž této výtce nepřisvědčil, mohl by zkoumat další námitky, které směřují do právního posouzení věci samé, neboť pouze v případě přezkoumatelného rozhodnutí je zpravidla možno hodnotit i jeho zákonnost.

[18] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu záleží na úvaze soudu, které z navržených důkazů provede a které nikoli, toto právo jej však nezavazuje povinnosti odůvodnit, co jej vedlo k takovému závěru a z jakého důvodu považuje provedení důkazu za nadbytečné (srov. např. rozsudek ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, publ. pod č. 618/2005 Sb. NSS).

[19] Nejvyšší správní soud po přezkoumání předmětného rozsudku dospěl k závěru, že námitka stěžovatele není důvodná. V napadeném rozhodnutí lze jednoznačně identifikovat důvody, které soud vedly k zamítnutí provedení stěžovatelem navrhovaného důkazu. Krajský soud po posouzení návrhu stěžovatele dospěl k závěru, že rekonstrukci na místě samém by jistě bylo možné provést, avšak reálně by nemohla přispět k objasnění situace, nelze totiž zopakovat identické místní podmínky spočívající ve stejné světelnosti, počasí, stavu vozidla, rychlosti vozidla apod. V žádném případě proto nelze konstatovat, že se krajský soud dopustil porušení procesních práv stěžovatele tím, že se k navrženému důkazu nevyjádřil přezkoumatelným způsobem. Z rozsudku krajského soudu je zcela zřejmé, proč soud nepovažoval za potřebné provést navrhovaný důkaz, a jakou úvahou byl veden při posuzování vhodnosti jeho případného provedení.

[20] Stěžovatel byl napadenými správními rozhodnutími uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1. zákona o přestupcích, podle něhož se přestupku dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení.

[21] Klíčovou otázkou, kterou krajský soud ve věci posuzoval, bylo naplnění požadavku vyplývajícího z § 3 správního řádu, dle něhož *„nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2“*.

[22] V této souvislosti je nezbytné připomenout, že § 3 správního řádu, a tedy i zásadu materiální pravdy v rámci správního řízení je třeba vykládat s ohledem na požadavek procesní ekonomie, přičemž řízení by mělo být vedeno co nejúčelněji, nejrychleji a nejlevněji (viz Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D. *Správní řád. Komentář*. 3. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 18). S tím úzce souvisí také potřeba brát ohled na znění citovaného § 3 správního řádu, dle kterého musí být zjištěn stav věci, o němž nejsou *„důvodné pochybnosti“*.

[23] Proti sobě v daném případě stojí výpověď stěžovatele a výpověď dvou policistů - svědků, přičemž tyto se mezi sebou zásadně odlišují. Typově obdobná situace již byla předmětem přezkumu zdejšího soudu, když lze poukázat zejména na rozsudek ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005 - 84, v němž zdejší soud konstatoval, že *„existence rozporů*

mezi jednotlivými důkazy není neobvyklá, přičemž v takové situaci je správní orgán povinen důkazní postup řádně popsat a logicky i věcně přesvědčivě odůvodnit, jakým způsobem se s těmito rozpory vypořádal a z jakých důvodů uvěřil jedné z vzájemně protichůdných skutkových verzí.“

[24] Kasační soud posoudil jednotlivé výpovědi stěžovatele a srovnal je s výpověďmi svědků - zasahujících policistů. Vzhledem k tomu, že výpovědi obou policistů jsou konzistentní a ve vzájemném souladu, lze přisvědčit závěru krajského soudu, že jejich výpovědi jsou věrohodné. Otázkou věrohodnosti zasahujícího policisty jako svědka se zdejší soud zabýval též v rozsudku ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 - 114, v němž mj. konstatoval následující. *„K osobě policisty a tím i věrohodnosti jeho výpovědi Nejvyšší správní soud dodává, že nemá důvodu pochybovat o pravdivosti jeho tvrzení, neboť na rozdíl od stěžovatele neměl policista na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonával jen svoji služební povinnost, při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jimž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo úkonem; nebyl zjištěn žádný důvod, pro který by policista v této věci uvedené zásady překročil. Nebyla proto shledána důvodnou námitka stěžovatele, že správní orgány i krajský soud vycházely v dané věci z ‚trojjediného zdroje‘, jímž bylo ‚Oznámení přestupku‘, úřední záznam a svědecká výpověď téhož policisty. Ostatně s ohledem na povahu věci se jiný v úvahu přicházející důkaz nenabízí.“* Uvedené závěry lze aplikovat i na nyní posuzovaný případ, neboť i zde kasační soud neshledal žádnou okolnost (a ani stěžovatel ji netvrdil), která by vedla k domněnce o zaujatosti svědků - policistů.

[25] K otázce provedení rekonstrukce na místě samém a vyšetřovacího pokusu je mimoto třeba uvést, že tyto důkazní prostředky jsou s ohledem na náročnost jejich provedení pouze subsidiárním procesním nástrojem, který má být používán jen tehdy, jestliže jiné důkazy provedené v řízení nepostačují k objasnění věci (viz Šámal, P. et al. *Trestní řád*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 936 a 941 nebo Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. et al. *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 468 a 470). Nejvyšší správní soud proto neshledal pochybení v postupu krajského soudu, resp. správních orgánů, které k provedení těchto důkazů za stávající důkazní situace nepřistoupily.

[26] Nejvyšší správní soud si je vědom své konstantní judikatury, dle které je třeba v přestupkovém řízení klást zvýšené nároky na rozsah a způsob zjišťování podkladů rozhodnutí a v jejich světle vykládat obecná ustanovení správního řádu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2009, č. j. 1 As 44/2009 - 101). Je taktéž zřejmé, že přestupkové řízení jakožto řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost v podobě sankce za přestupek, je ovládáno zásadou vyšetřovací.

[27] V předmětné věci však dle názoru Nejvyššího správního soudu nemohli mít žalovaný ani správní orgán I. stupně důvodné pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu. Svědecké výpovědi nevykazovaly žádný rozpor a o jejich pravdivosti nebyl důvod pochybovat. V této souvislosti lze poukázat i na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 64/2011 - 66, ze kterého vyplývá, že i když je přestupkové řízení ovládáno zásadou materiální pravdy a zásadou vyšetřovací, nezbavuje to, vzhledem k dikci § 52 správního řádu, účastníka řízení povinnosti označit důkazy na podporu svých tvrzení. Povinnost vyplývající z § 52 správního řádu sice nelze vykládat v tom smyslu, že na účastníkovi řízení leží břemeno tvrzení a následně i důkazní břemeno ohledně zjišťovaných

pokračování

skutečností; je však povinen prokázat, co sám tvrdí, pokud má správní orgán právě z jeho tvrzení vycházet. Stěžovatel v tomto směru sám neoznačil žádný relevantní důkaz, který by byl s to prokázat, že v době spáchání přestupku, měli policisté zhoršenou viditelnost, ať už z důvodu nepříznivých povětrnostních podmínek či z důvodu, že vozidlo mělo nainstalovaná tónovací skla. Naopak z výpovědi svědků shodně vyplynulo, že „v uvedený den určitě nepršelo, viditelnost byla dobrá a vozidlo tónovací skla vepředu nemělo“.

[28] Vzhledem k uvedenému tedy Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatele důvodnými a jeho kasační stížnost proto zamítl.

IV.

Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji zamítl.

[30] Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[31] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 24. června 2013

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu